

เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการรับประทานยาในทหารที่เป็นโรคความดัน
โลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุ
FACTORS INFLUENCING ON DRUG USE BEHAVIORS IN SOLDIERS
WITH PRIMARY HYPERTENSION

พันตรีหญิง ธมนพรรษ บัญเจริญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

พ.ศ. 2557

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการรับประทานยาในทหารที่เป็นโรคความดันโลหิตสูง
ชนิดไม่ทราบสาเหตุ

FACTORS INFLUENCING ON DRUG USE BEHAVIORS IN SOLDIERS WITH
PRIMARY HYPERTENSION

พันตรีหญิง ธมนพรช บุญเจริญ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ตรวจสอบและอนุมัติให้
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)
เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557

.....
พันตรีนายแพทย์บัญชา สติระพจน์
ประธานกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

.....
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วณิดา ดุรงค์ฤทธิชัย
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

.....
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วณิดา ดุรงค์ฤทธิชัย
กรรมการ

.....
รองศาสตราจารย์ ดร.จริยาวัตร คมพัยค์ม์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....
รองศาสตราจารย์ ดร.จริยาวัตร คมพัยค์ม์
กรรมการ

กมลทิพย์ ชลิ่งธรรมเนียม

.....
อาจารย์ ดร.กมลทิพย์ ชลิ่งธรรมเนียม
กรรมการ

.....
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ กลินล
ประธานหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
(การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)

.....
รองศาสตราจารย์อ็อกสา จันทรวิธานุชิต
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

.....
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วณิดา ดุรงค์ฤทธิชัย
คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการรับประทานยาในทหารที่เป็นโรคความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุ

ธมนพรรษ บุญเจริญ 524017

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: วนิตา ดุรงค์ฤทธิชัย, ส.ด.

จรรย์วัตร คมพัยค์, ส.ด. (การพยาบาลสาธารณสุข)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการรับประทานยาในทหารที่เป็นโรคความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุ หน่วย ร.1.รอ. (กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์) กรุงเทพมหานคร จำนวน 260 ราย ด้วยวิธีการเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนด เก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่เดือนมีนาคม ถึงเดือนธันวาคม 2555 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิและความเที่ยง ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.88 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปด้วยร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการรับประทานยาของทหารที่เป็นโรคความดันโลหิตสูงด้วยสถิติ t-test

ผลการวิจัย พบว่าทหารส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51-55 ปี จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 20,000 บาท มีสถานภาพสมรสคู่ ปฏิบัติงานทั้งภายในหน่วยและภารกิจพิเศษในตำแหน่งเป็นผู้ปฏิบัติงาน ลักษณะงานเป็นทั้งงานเอกสารหรือธุรการและฝึกภาคสนาม ทหารมีพฤติกรรมการรับประทานยาอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} 3.01, S.D. 0.65) รับรู้ประโยชน์ของการรับประทานยาระดับมาก (\bar{X} 3.81, S.D. 0.57) รับรู้อุปสรรคในการรับประทานยาระดับปานกลาง (\bar{X} 2.94, S.D. 0.60) และรับรู้ความสามารถของตนเองในการรับประทานยาในระดับปานกลาง (\bar{X} 3.13, S.D. 0.64) ตามลำดับด้านความรู้สึก อิทธิพลของบุคคลรอบข้าง และอิทธิพลจากสถานการณ์ในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} 3.12, S.D. 0.48)

ปัจจัยที่พบว่ามีผลต่อพฤติกรรมการรับประทานยาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ สถานภาพสมรส สถานที่ทำงาน ลักษณะงาน รายได้สุทธิหักค่าใช้จ่ายแล้วต่อเดือน การรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรค การรับรู้ความสามารถของตนเองในการรับประทานยา ความรู้สึก อิทธิพลของบุคคลรอบข้าง และอิทธิพลของสถานการณ์ในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้ บุคลากรที่มสุขภาพควรนำปัจจัยที่มีนัยสำคัญมาออกแบบกิจกรรมการพยาบาล เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการรับประทานยาอย่างถูกต้องให้ทหารที่เป็นโรคความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุ และติดตามผลของกิจกรรมการพยาบาลนั้น ๆ

คำสำคัญ: โรคความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุ พฤติกรรมการรับประทานยา ทหาร

FACTORS INFLUENCING ON DRUG USE BEHAVIORS IN SOLDIERS WITH PRIMARY HYPERTENSION

THAMONPRUS BOONJAREON 524017

MASTER OF NURSING SCIENCE (COMMUNITY NURSE PRACTITIONER)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: DVANIDA DURONGRITICHAJ, Dr.P.H.

JARIYAWAT KOMPAYAK, Dr.P.H. (PUBLIC HEALTH NURSING)

ABSTRACT

The objective of this descriptive research was to study and analyze factors influencing on drug use behaviors in soldiers with primary hypertension. The 260 samples were selected by purposive sampling following the criteria. Data were collected by a self-administered questionnaires used between March 2012 to December 2012. Five experts examined content validity and reliability of questionnaires with alpha-coefficient was 0.88. Data were analyzed by number and percentage, mean and standard deviation. T-test was used to analyze factors influencing drug used behaviors.

The results revealed that majority of soldiers were 51-55 years old, finished high school, married, worked as formal and special task. Most of them were officers, working as general service officer and field service. Almost of them are non-commander, working as administration stator, paper works and field service. The mean scores of drug use behaviors in soldiers with primary hypertension was at the moderate level. (Mean 3.01, S.D. 0.65) The mean score of perceived benefits of drug use was at the high level. (Mean 3.81, S.D. 0.57) The perceived barriers to drug use was at the moderate level. (Mean 2.94, S.D. 0.60) And also perceived self efficacy to drug use was at the moderate level. (Mean 3.13, S.D. 0.64) The activity related affect, inter personal influence and situational influence to drug use was at the moderate level. (Mean 3.12, S.D. 0.48)

Factors that effected to drug use behaviors were marital status, working status and income. (p-value < 0.05) In addition, perceived benefits, perceived barriers of drug use and perceived self-efficacy, including activity related affect (p-value < 0.01), inter personal influence and situational influence to drug use were the factors affecting drug use behaviors with a statistical significance. (p-value < 0.05)

This study suggested that health care providers should bring the crucial factors to design nursing activity to promote drug use behaviors correctly for the soldiers with primary hypertension and follow up the out come.

Keywords: Primary Hypertension, Drug Use Behavior, Soldiers

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วนิดา ดุรงค์ฤทธิชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.จริยาวัตร คมพยัคฆ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้เสียสละเวลาให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ รวมตลอดทั้งพันธุรีนยาแพทย์ปัญญา สติระพจน์ ประธานคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ ดร.กมลทิพย์ ขลังธรรมเนียม กรรมการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้ได้รับความสมบูรณ์ครบถ้วน

ขอขอบพระคุณคณะอาจารย์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ผู้วิจัย และเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยทุกท่านที่คอยช่วยเหลือและดูแลผู้วิจัยในขณะศึกษาตลอดจนจบหลักสูตร

ขอขอบพระคุณท่านผู้บังคับการกรม ร.1.รอ. เจ้าหน้าที่และทหารทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมืออย่างดีในการเก็บข้อมูลวิจัย ส่งผลให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัย จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณบุพการี ครูอาจารย์ทุกท่าน และครอบครัวที่ได้ให้กำลังใจอย่างเสมอมา ผู้วิจัยหวังว่าวิทยานิพนธ์เล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานด้านการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

ธมนพรพรช บุญเจริญ